

Yksityisteiden tiekuntien kunnossapidon avustaminen – määräytymisperusteet

Yksityisteiden avustamisesta säädetään Yksityistielaisissa 13.7.2018/560 ja Valtioneuvoston asetuksessa yksityisteistä 5.12.2018/1069, voimaantulo 1.1.2019.

Yksityistielain 84 §:n mukaan:

Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehtoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Kankaanpään kaupungin yksityisteiden tiekuntien avustamisesta päättää tekninen lautakunta kaupunginvaltuuston myöntämien käyttötalousmäärärahojen puitteissa. Yksityistieasioiden hoidosta vastaa Rakennettu ympäristö -tuloalueen Muu kuntatekniikka -palvelukokonaisuus vastuuhenkilönään kuntatekniikan insinööri.

Kaupunki voi avustaa yksityisteitä seuraavasti:

1. Kaupungin hoidossa olevat yksityistiet
2. Avustamalla kunnossapidossa pysyvän asutuksen käytössä olevia yksityisteitä ja läpiajotietä
3. Osallistumalla pysyvän asutuksen käytössä olevien yksityisteiden perusparannushankkeiden rahoittamiseen, mikäli hankkeelle on myönnetty valtionavustusta.

1. Kaupungin hoidossa olevat yksityistiet

Tekninen lautakunta päättää perusteista, joilla yksityinen tie voidaan ottaa kaupungin kunnossapitoon. Kaupungin hoitoon otettavista teistä tehdään teknisessä lautakunnassa tiekohtaiset päätökset, jotka ovat voimassa toistaiseksi ja hoitopäätös voidaan kumota teknisen lautakunnan päätöksellä.

Seuraavat yksityistiet ovat kaupungin hoidossa:

- Kivistökankaantie, pituus 2,6 km (6 asuttua kiinteistöä) Viidentienristeykselle johtava, liikenteellisesti merkittävä tie
- Rauniontie, pituus 2,0 km (12 asuttua kiinteistöä) kahden ELY-keskuksen tienpidossa olevan kevyen liikenteen väylän välinen tieosuus, jota käytetään kevyen liikenteen kulkureittinä
- Jyllinmäen yksityistien tiekuntaan kuuluvat Hakkurinkatu, pituus 0,675 km (10 asuttua kiinteistöä) ja Koivukuja, pituus n. 0,45 km (4 asuttua kiinteistöä), kahden ELY-keskuksen tienpidossa olevan kevyen liikenteen väylän välinen tieosuus, jota käytetään kevyen liikenteen kulkureittinä
- Aapiskuja (kaupungin omistamalla alueella)
- Lohikontie, pituus 2,2 km ja Sahamäentie (siirtynyt 2021 kaupungille tiekunnan tienpidon lakkauttamispäätös ja teknisen lautakunnan päätös/osittain katua/tiealue kaupungin omistuksessa, 24 asuttua kiinteistöä)

- Lepistökatu asemakaava-alueen osuudella, 0,155 km (asemakaavaosuudella ei asuttuja kiinteistöjä, tien n. 0,266 km pituisella loppuosuudella 4 asuttua kiinteistöä)
- Mattilantie, kaupungin omistamalla maa-alueella
- Sahanmäentie, kaupungin omistamalla maa-alueella
- Palstatie, pituus 0,098 km. Sijaitsee noin 10 km Honkajoen keskustasta pohjoiseen, kunnan palstoittamien tonttien välissä, ei asemakaavaa. Ei tiekuntaa.
- Antilan koulutie, pituus 0,133 km. Tiellä on silta Karvianjoen yli. Kahden ELY-keskuksen hoidossa olevan maantien välissä.
- Jokihongontie, pituus 2,19 km. Vanha kantatie, joka siirtyi kunnan hoitoon, kun Honkajoen ohitustie valmistui. Ei tiekuntaa.
- Teollisuustie, pituus 1,55 km. Tie sijaitsee molemmista päistään asemakaava-alueella. Tien keskiosuus on yksityistietä (ei tiekuntaa).

Lisäksi seuraavat yksityistiet ovat kaupungin aurauksessa:

- Koskelantie (n. 0,6 km), kaupungin omistuksessa olevalla kiinteistöllä, Haapasillan tien ja Säviintien välinen osuus (ei tiekuntaa)
- Kuvernöörintie (0,55 km) ja kulkuyhteys Mattilantielle (yksityistie, ei tiekuntaa)
- Saharanta (0,1 km), Venesjärventien ja Mattilantien välinen osuus, kulkuyhteys Mattilantielle (yksityistie, ei tiekuntaa)
- Saharannan yksityistien ja Venesjärven koulun välinen polku (n. 0,1 km).

Kaupungin auraukseen jäävien yksityisteiden osalta selvitetään, miten teiden hoito tulevaisuudessa järjestetään.

2. Yksitysteiden kunnossapidon avustaminen

Tiekunnan tulee hakea avustusta vuosittain keväällä ja avustushakemus on jätettävä määräaikaan mennessä. Myöhästyneitä hakemuksia ei käsitellä. Hakemus jätetään kaupungin verkkosivuilla olevalla sähköisellä lomakkeella. Hakemuksen tulee sisältää kaikki pyydytyt tiedot ja liitteet. Hakija vastaa antamiensa tietojen oikeellisuudesta.

Kunnossapidon avustusta voidaan myöntää tiekunnille, joihin kuuluvat yksityistiet täyttävät seuraavat kriteerit:

- Tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta
- Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat 89 §:n mukaiset tiedot yksityistierekisterissä (Maanmittauslaitos) ovat ajantasaiset.
- Tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Väyläviraston Digiroad) yksityistiestä on 56 §:n 3 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja painorajoituksia ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua tien käytön kieltämistä tai rajoittamista koskevat ajantasaiset tiedot.
- Tiekunta ei saa estää satunnaista liikennettä tiellään liikennemerkkein tai muulla tavalla.
- Kunnossapidon avustusta voidaan hakea yksityistien pysyvän asutuksen käyttämälle tien osalle.
- Vakinaisessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen vähimmäismäärä on yksi ja avustettavan yksityistien vähimmäispituus 300 m.
- Kahden yleisen tien välisen läpikulkutien tai muun liikenteellisesti merkittävän tien osalta voidaan avustus myöntää koko tien pituudelle.

Yksityistielain mukaan tiekunnan kokoukset on pidettävä vähintään 4 vuoden välein. Kaupungin avustamilta tiekunnilta edellytetään kuitenkin, että tiekunnan kokoukset on pidetty vuosittain, mikäli tiekunta ei ole delegoinut teiden hoitovastuuta hoitokunnalle tai tieisännöitsijälle. Hoitokunnalla tai tieisännöitsijällä tulee olla tiekunnan kokouksen antama valtuutus yksityistieavustusten hakemiseen kaupungilta ja myönnetyn avustuksen käyttöön.

Lisäksi on suositeltavaa, että tiekunnat lisäävät/päivittävät tietonsa myös Suomen metsäkeskuksen rekisteriin, josta metsäkeskus voi antaa tietoja muiden metsä- ja yksityistiealan toimijoille.

Vakinaisessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen määrä tarkistetaan Digi- ja väestötietorekisterin väestötietokannasta kunkin hakuvuoden tammikuun 1. päivän tilanteen mukaan.

Tiekuntaan kuuluvien yksityisteiden pituudet tarkistetaan Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteristä ja tien asutun tienosan pituus vakinaisessa asuinkäytössä olevien kiinteistöjen osoitetiedoista.

Tiekunnille myönnettävien kunnossapitoavustusten suuruus riippuu:

- Hakemusten määrästä ja eri tieluokissa olevien teiden pituudesta
- Kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa myönnetyn avustusmäärärahan suuruudesta
- Tien liikenteellisestä merkityksestä

Avustushakemuksen yhteydessä toimitettavat liitteet

Hakijan tulee toimittaa kunnossapidon avustushakemuksensa liitteenä seuraavat selvitykset:

1. Tiekuunnan tai hoitokuunnan päätös avustuksen hakemisesta (ote pöytäkirjasta).
2. Karttaote tiekuunnan teistä, joille avustusta haetaan hakevien yksityisteiden osalta.

Kunnossapidon avustusosuus

Kaupungin myöntämän kunnossapidon avustusosuus toteutuneista kustannuksista riippuu yksityistien liikenteellisestä merkityksestä, minkä perusteella yksityistiet on jaettu 3 hoitoluokkaan. Tiekuuntaan voi kuulua yksi tai useampia yksityisteitä. Samaan tiekuuntaan voi kuulua eri hoitoluokkiin kuuluvia teitä.

Liikenteellisen merkityksen mukaan tiet luokitellaan seuraaviin hoitoluokkiin:

Hoitoluokka 1: Liikenteellisesti merkittävä läpiajotie tai muuten liikenteellisesti merkittävä tie, läpiajotiet tai yksityistiet, joiden varressa vähintään 8 vakinaisesti asuttua kiinteistöä

Hoitoluokka 2: Yksityistiet, joiden varrella on 3-7 vakinaisesti asuttua kiinteistöä

Hoitoluokka 3: Yksityistiet, joiden varrella 1-2 vakinaisesti asuttua kiinteistöä

Kullekin hoitoluokalle maksettavan kunnossapitoavustuksen enimmäismäärä €/km saadaan laskettua hakemusten jättämisen jälkeen. Avustus lasketaan käytettävissä olevan määrärahan, eri hoitoluokkiin kuuluvien teiden kokonaispituuksien ja hoitoluokkien painokertoimien perusteella.

Tiekunnan avustus voi olla enintään kullekin hoitoluokalle määritetyn avustussumman suuruisen (€/km), mutta kuitenkin enintään teknisen lautakunnan määrittämän prosentuaalisen avustusosuuden suuruisen. Prosentuaalinen enimmäisavustus on kaikille hoitoluokille sama. Vuonna 2024 avustusosuus on enintään 85 % toteutuneista ja hyväksytyistä kustannuksista.

Kunnossapitoavustusten avustuksen määrää laskettaessa kertoimet eri hoitoluokkien teille:

- Hoitoluokka 1: 0,85
- Hoitoluokka 2: 0,70
- Hoitoluokka 3: 0,50

Kunnossapitoavustuksen maksatus

Kunnossapidon avustettaviin kustannuksiin hyväksytään kaikki yksityisteiden kunnossapidosta tiekunnalle aiheutuvat tositteelliset kustannukset. Avustus maksetaan arvonnisäverollisista kunnossapitokustannuksista.

Avustukset maksetaan tiekunnille ilman erillistä hakua teknisen lautakunnan avustuspäätöksen saatua lainvoiman kerran vuodessa.

Avustus myönnetään avustuspäätöksessä myönnetyn avustussumman suuruisena kuitenkin siten, että myönnetty avustus on enintään haetun avustussumman suuruinen.

3. Tie kuntien teiden perusparannus- ja investointihankkeiden avustaminen

Kaupunki voi osallistua tie kuntien omarahoitussuuden rahoittamiseen tie kuntien yksityisteiden perusparannus- ja muihin hankkeisiin, joille on myönnetty valtionavustusta.

Kaupungin rahoitus edellyttää, että hankkeen rahoittamiseen on voitu varautua talousarvion laadintavaiheessa. Kaupungin rahoitusosuuden suuruus riippuu avustushakemusten määrästä ja haettavien avustusten yhteissummasta sekä kaupunginvaltuuston talousarviossa yksityistieavustuksiin myöntämästä avustusmäärärahasta.

Ohjeistus yksityisteiden valtionavustusten hakemiseen löytyy Liikenne- ja viestintäviraston Traficom ja ELY-keskusten verkkosivuilta: <https://www.traficom.fi> ja <https://www.ely-keskus.fi/yksityistieavustukset>.

4. Muut ehdot

Kaupungilta yksityistieavusta saanut tie kunta on velvollinen pyydettäessä toimittamaan kaupungille tiedot kunnossapitokustannuksista tiekunnan avustettavien teiden osalta. Annettujen tietojen tulee perustua tiekunnan tilinpäätöstietoihin.

Mikäli saatujen tietojen perusteella kaupungin myöntämää avustusta ei ole kyseisenä vuotena käytetty yksityisteiden kunnossapitoon tai muuhun avustuspäätöksen ehtojen mukaiseen tarkoitukseen, on kaupungilla oikeus vähentää maksetun avustuksen ja tiekunnan kustannusten välistä erotusta vastaava summa seuraavan vuoden avustuksesta.